

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 194 (XXXVIII) — Nr. 437

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Luni, 25 mai 2026

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 175 din 8 aprilie 2025 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 alin. (1) lit. b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 33/2020 privind unele măsuri fiscale și modificarea unor acte normative.....	2–5
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
177. — Ordin al președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Minier, Petrolier și al Stocării Geologice a Dioxidului de Carbon pentru aprobarea Instrucțiunilor tehnice privind conținutul-cadru al raportului final de explorare pentru substanțe minerale utile solide	5–8
ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE	
Decizia nr. 65 din 4 mai 2026 (Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept).....	9–16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 175

din 8 aprilie 2025

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 alin. (1) lit. b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 33/2020 privind unele măsuri fiscale și modificarea unor acte normative

Marian Enache	— președinte
Mihaela Ciochină	— judecător
Cristian Deliorga	— judecător
Dimitrie-Bogdan Licu	— judecător
Laura-Iuliana Scântei	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Ionița Cochintu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Loredana Brezeanu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 alin. (1) lit. b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 33/2020 privind unele măsuri fiscale și modificarea unor acte normative, excepție ridicată de Societatea Excelent Auto — S.R.L. din Alba Iulia în Dosarul nr. 2.244/107/2020 al Tribunalului Alba — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ, fiscal și de insolvență și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 2.145D/2020.

2. La apelul nominal se constată lipsa părților. Procedura de înștiințare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată, întrucât dispozițiile legale criticate reprezintă o facilitate fiscală care ține de opțiunea legiuitorului, menită să încurajeze contribuabilul la stingerea obligațiilor fiscale în mod voluntar prin plata impozitului respectiv într-un anumit termen, în vederea asigurării finanțării cheltuielilor bugetare, măsură stabilită în contextul pandemiei de COVID-19 și în temeiul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 29/2020 privind unele măsuri economice și fiscal-bugetare, prin care se instituie măsuri procedural-fiscale de susținere a contribuabililor plătitori de impozit pe profit sau de impozit pe veniturile microîntreprinderilor.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

4. Prin Încheierea din 10 noiembrie 2020, pronunțată în Dosarul nr. 2.244/107/2020, **Tribunalul Alba — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ, fiscal și de insolvență a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 alin. (1) lit. b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 33/2020 privind unele măsuri fiscale și modificarea unor acte normative**, excepție ridicată de Societatea Excelent Auto — S.R.L. din Alba Iulia într-o cauză având ca obiect soluționarea contestațiilor formulate împotriva unor acte administrativ-fiscale vizând compensarea obligațiilor fiscale cu sume de rambursat aferente taxei pe valoarea adăugată, calculul impozitului pe profit și

incidența prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 33/2020, în ceea ce privește acordarea bonificației asupra impozitului pe profit stabilită prin acest act normativ.

5. În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține, în esență, că, potrivit art. 22 din Codul de procedură fiscală, modalitățile de stingere a obligațiilor fiscale sunt plata, compensarea, executarea silită, scutirea, anularea, prescripția, darea în plată și alte modalități prevăzute expres de lege. În ceea ce privește art. 1 alin. (1) lit. b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 33/2020, interpretarea organelor fiscale conform căreia doar plata constituie o modalitate de stingere a obligațiilor care îndrituiește contribuabilul la obținerea bonificației prevăzute de normele criticate și aplicarea, în consecință, a prevederilor cu privire la această facilitate fiscală este una restrictivă, care exclude celelalte moduri legale de stingere a obligației fiscale, precum compensarea, spre exemplu, cu sume de rambursat aferente taxei pe valoarea adăugată. Or, acest aspect creează un tratament fiscal discriminatoriu în rândul contribuabililor, deși aceștia se află în aceeași categorie, respectiv a celor care achită anticipat impozitul pe profit, indiferent de modalitatea de stingere a obligației fiscale, fiind contrar și așezării juste a sarcinilor fiscale. De asemenea, se învederează că, în cauză, organele fiscale au procedat, din oficiu, la aplicarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 33/2020 și, în consecință, la compensarea obligațiilor fiscale datorate reprezentând impozitul pe profit și au emis deciziile de compensare cu aplicarea bonificației în discuție, stingându-se astfel acest tip de obligație fiscală datorat de societate. Însă, ulterior, a fost anulată bonificația de 10% prevăzută de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 33/2020, întrucât s-a constatat, de către aceleași organe fiscale, că societatea nu a plătit impozitul pe profit în sensul dat de ordonanța de urgență a Guvernului în discuție, aspect ce nici nu ar mai fi fost posibil, din moment ce datoria a fost stinsă, inițial, prin compensare. De altfel, interpretarea criticabilă a dispozițiilor art. 1 alin. (1) lit. b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 33/2020 este dată de Ministerul Finanțelor Publice printr-un comunicat de presă privind aplicarea măsurilor fiscale pe perioada stării de urgență, care nu are forța juridică a unui act normativ în sensul dat de art. 139 din Constituție sau a unor norme de aplicare a legii. Or, dacă a fost necesară intervenția Ministerului Finanțelor Publice printr-un asemenea comunicat de presă, înseamnă că textul nu este suficient de clar și de previzibil încât să asigure securitatea juridică a raporturilor juridice în materie. În contextul criticilor de neconstituționalitate este menționată jurisprudența Curții Constituționale și a Curții Europene a Drepturilor Omului în materia principiilor invocate în susținerea excepției.

6. **Tribunalul Alba — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ, fiscal și de insolvență** opinează că excepția de neconstituționalitate este întemeiată. În acest sens, în esență, arată că principiul egalității în drepturi, reținut ca atare de Curtea

Constituțională într-o jurisprudență constantă, presupune instituirea unui tratament egal pentru situații care, în funcție de scopul urmărit, nu sunt diferite. Prin urmare, situațiile în care se află anumite categorii de persoane trebuie să difere în esență pentru a se justifica deosebirea de tratament juridic, iar această deosebire de tratament trebuie să se bazeze pe un criteriu obiectiv și rațional. Or, modul în care organul fiscal interpretează și aplică normele cu privire la bonificația la impozitul pe profit, prevăzută de art. 1 alin. (1) lit. b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 33/2020, conduce la aplicarea unui tratament discriminatoriu contribuabililor — unii care își plătesc datoria, iar alții (cum este reclamanta în cauză) care și-au stins datoria fiscală, parțial, prin compensarea reciprocă cu sume de rambursat aferente taxei pe valoarea adăugată, deși atât plata, cât și compensarea sunt modalități de stingere a datoriei fiscale reglementate la art. 22 din Codul de procedură fiscală, având același efect — îndeplinirea creditorului fiscal.

7. Potrivit dispozițiilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

8. **Guvernul** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, sens în care arată că dispozițiile criticate instituie o facilitate fiscală pentru situația în care contribuabilul își îndeplinește obligația, în mod voluntar, până la o anumită dată. Astfel, având în vedere jurisprudența Curții Constituționale cu privire la egalitatea în drepturi, nediscriminare și privilegiu, raportată la normele supuse controlului de constituționalitate, rezultă că, în cazul de față, nu este o situație în care destinatarii normei sunt excluși de la un drept, ci situația în care se acordă un privilegiu celor care își îndeplinesc, benevol, obligațiile fiscale până la o anumită dată. Acordarea acestui privilegiu este justificată de necesitatea asigurării conformării voluntare a contribuabililor. Atitudinea de conformare voluntară, existentă în cazul stingerii obligației prin plată, nu poate fi reținută în situația în care obligația fiscală se stinge prin compensare, care, potrivit art. 167 alin. (4) din Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală, are loc, în condițiile în care, dacă legea nu prevede altfel, compensarea operează de drept la data la care creanțele există deodată, fiind deopotrivă certe, lichide, exigibile. De altfel, în ceea ce privește posibilitatea acordată statului de a reglementa conținutul raportului juridic de drept fiscal, potrivit jurisprudenței instanței de contencios constituțional, revine în competența exclusivă a statului reglementarea drepturilor și a obligațiilor părților în cadrul raportului juridic fiscal, legiuitorul putând reglementa proceduri, institui termene și condiții în vederea stabilirii obligațiilor fiscale (Decizia nr. 270 din 7 mai 2014). În acest sens se subliniază că, potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, legiuitorul trebuie să dispună, la punerea în aplicare a politicilor sale, mai ales cele sociale și economice, de o marjă de apreciere pentru a se pronunța atât asupra existenței unei probleme de interes public care necesită un act normativ, cât și asupra alegerii modalităților de aplicare a acestuia.

9. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile

procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

10. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

11. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art. 1 alin. (1) lit. b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 33/2020 privind unele măsuri fiscale și modificarea unor acte normative, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 260 din 30 martie 2020, care au următorul cuprins: „(1) *Contribuabilii plătitori de impozit pe profit, indiferent de sistemul de declarare și plată prevăzut de art. 41 din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, care plătesc impozitul datorat pentru trimestrul I al anului 2020, respectiv pentru plata anticipată aferentă aceluiași trimestru, până la termenul scadent de 25 aprilie 2020 inclusiv, beneficiază de o bonificație calculată asupra impozitului pe profit datorat, astfel: (...)*

b) 10% pentru contribuabilii mijlocii stabiliți potrivit Ordinului președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală nr. 3.610/2016 privind organizarea activității de administrare a contribuabililor mijlocii, cu modificările ulterioare;”.

12. În susținerea neconstituționalității acestor dispoziții legale sunt invocate prevederile constituționale ale art. 1 alin. (5) privind principiul legalității, în componenta privind calitatea legii, ale art. 16 — *Egalitatea în drepturi* și ale art. 56 alin. (2) referitor la așezarea justă a sarcinilor fiscale.

13. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea observă că Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 33/2020 a fost adoptată în contextul creat de răspândirea coronavirusului COVID-19, precum și al prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 29/2020 privind unele măsuri economice și fiscal-bugetare (prin care s-au instituit măsuri procedural-fiscale de susținere a contribuabililor plătitori de impozit pe profit sau de impozit pe veniturile microîntreprinderilor), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 230 din 21 martie 2020. Având în vedere necesitățile de finanțare a cheltuielilor bugetare în contextul dat, pentru atragerea unor fonduri la bugetul de stat și pentru stimularea plății obligațiilor fiscale scadente în condițiile legii, prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 33/2020 legiuitorul delegat a instituit acordarea unor reduceri de la plata impozitului pe profit datorat, sub formă de bonificații, pentru contribuabilii cu capacitate financiară de plată și care procedează la plata impozitului respectiv în condițiile stabilite de acest act normativ. Astfel, prin normele criticate s-a stabilit, pentru contribuabilii plătitori de impozit pe profit, indiferent de sistemul de declarare și plată prevăzut de art. 41 (cu denumirea marginală: *Declaraarea și plata impozitului pe profit*) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 688 din 10 septembrie 2015, care plătesc impozitul datorat pentru trimestrul I al anului 2020, respectiv pentru plata anticipată aferentă aceluiași trimestru, până la termenul scadent de 25 aprilie 2020 inclusiv, ca aceștia să beneficieze de o bonificație calculată asupra impozitului pe profit datorat — de 10% pentru contribuabilii mijlocii stabiliți potrivit Ordinului președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală nr. 3.610/2016 privind organizarea activității de administrare a contribuabililor mijlocii. În acest context, Curtea observă că prin acte normative adoptate ulterior Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 33/2020, bonificația anterioară a fost extinsă și pentru alte trimestre ale anului 2020, stabilindu-se, totodată, unele aspecte legate de definitivarea impozitului pe

profit aferent anului fiscal prin declarația anuală privind impozitul pe profit, precum și de depunerea unor declarații rectificative cu respectarea condițiilor prevăzute de lege (spre exemplu, Legea nr. 54/2020 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 33/2020 privind unele măsuri fiscale și modificarea unor acte normative, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 396 din 15 mai 2020, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2020 privind unele măsuri fiscale, modificarea unor acte normative și prorogarea unor termene, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 551 din 25 iunie 2020; Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 153/2020 pentru instituirea unor măsuri fiscale de stimulare a menținerii/creșterii capitalurilor proprii, precum și pentru completarea unor acte normative, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 817 din 4 septembrie 2020).

14. Curtea învederează că, în jurisprudența sa, a subliniat că, în materie fiscală, potrivit art. 56 din Constituție, regula o reprezintă plata obligațiilor fiscale, bonificația sau anularea unor obligații fiscale având un caracter de excepție (a se vedea Decizia nr. 5 din 18 ianuarie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, nr. 401 din 10 mai 2018, paragraful 17). În acest context, Curtea a statuat că este incidentă regula *exceptio est strictissimae interpretationis*, potrivit căreia atunci când o normă juridică instituie o excepție de la regulă, aceasta nu poate fi extinsă și la alte situații pe care norma juridică nu le prevede, așa încât, după caz, bonificația sau/și amnistia fiscală/anularea unor obligații fiscale, într-un context determinat, instituite prin dispozițiile unor acte normative și condițiile prevăzute de acestea pentru beneficiul scutirilor respective nu poate fi extinsă sau convertită într-un drept fundamental.

15. Având în vedere prevederile legale deduse controlului de constituționalitate, contextul în care acestea au fost adoptate și motivarea excepției de neconstituționalitate, Curtea observă că, în realitate, critica este formulată din perspectiva modului în care organele fiscale au interpretat și aplicat normele cu privire la bonificația calculată asupra impozitului pe profit datorat, prevăzută de art. 1 alin. (1) lit. b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 33/2020, la speța în discuție, prin raportare la modalitățile de stingere a creanțelor fiscale reglementate la art. 22 din Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 547 din 23 iulie 2015 (art. 22: *Creanțele fiscale se sting prin plată, compensare, executare silită, scutire, anulare, prescripție, dare în plată și prin alte modalități prevăzute expres de lege*), așadar, prin raportare la dispozițiile Codului de procedură fiscală, coroborate cu ale Codului fiscal.

16. Față de această împrejurare, cu privire la conținutul și întinderea celor două noțiuni cuprinzătoare, interpretarea, respectiv aplicarea legii, în jurisprudența sa, Curtea a reținut că acestea acoperă identificarea normei aplicabile, analiza conținutului său și o necesară adaptare a acesteia la faptele juridice pe care le-a stabilit, iar instanța de judecată este cea care poate dispune de instrumentele necesare pentru a decide cu privire la aceste aspecte (Decizia nr. 838 din 27 mai 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 461 din 3 iulie 2009). Astfel, interpretarea normelor de lege este operațiunea de stabilire a conținutului și a sensului la care acestea se referă și este o etapă absolut necesară în vederea aplicării corecte a legii la situația de fapt concretă din cauză, organele abilitate și/sau instanțele judecătorești fiind ținute să aplice în acest scop metodele de interpretare a normelor juridice. Instanțele judecătorești interpretează legea, în mod necesar, în procesul soluționării cauzelor cu care au fost

investite, interpretarea fiind faza indispensabilă procesului de aplicare a legii (Decizia nr. 393 din 18 iunie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 773 din 25 august 2020, paragraful 25). În conformitate cu principiile enunțate în teoria generală a dreptului, norma juridică se interpretează în mod sistematic, prin coroborare cu alte dispoziții normative care țin de aceeași instituție juridică sau de aceeași ramură de drept, în vederea aplicării și respectării legii, având ca scop clarificarea înțelesului unei norme juridice sau a câmpului său de aplicare. Rațiunea procedeelelor sistematice de interpretare se întemeiază pe natura sistemică a ansamblului normelor de drept, în care normele se află într-o legătură funcțională, caracteristică elementelor unei structuri. Așa fiind, fiecare normă se completează prin celelalte și își dezvoltă înțelesul în cadrul sistemului de norme care este dreptul. În acest context, norma criticată nu poate fi privită în mod individual, izolat, ci se va interpreta în mod sistematic, prin coroborare cu celelalte prevederi normative din actul în care se regăsește sau care sunt adoptate pentru modificarea și completarea legii, pentru organizarea executării legii sau în aplicarea legii (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 144 din 13 martie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 292 din 16 aprilie 2019, paragraful 68).

17. De altfel, în ceea ce privește interpretarea și aplicarea legii în materie fiscală, art. 13 din Legea nr. 207/2015 (cuprins în titlul I: *Dispoziții generale*, capitolul III: *Aplicarea prevederilor legislației fiscale*) însușează o serie de etape ce trebuie parcurse sau de care trebuie ținut seama (în ordinea prevăzută de lege) la aplicarea prevederilor legislației fiscale, respectiv: (i) interpretarea reglementărilor fiscale trebuie să respecte voința legiuitorului, așa cum este exprimată în lege; (ii) în cazul în care aceasta nu reiese clar din textul legii, la stabilirea voinței legiuitorului se ține seama de scopul emiterii actului normativ astfel cum acesta reiese din documentele publice ce însoțesc actul normativ în procesul de elaborare, dezbatere și aprobare; (iii) prevederile legislației fiscale se interpretează unele prin altele, dând fiecareia înțelesul ce rezultă din ansamblul legii; (iv) prevederile legislației fiscale susceptibile de mai multe înțelesuri se interpretează în sensul în care corespund cel mai bine obiectului și scopului legii; (v) prevederile legislației fiscale se interpretează în sensul în care pot produce efecte, iar nu în acela în care nu ar putea produce niciunul; (vi) dacă după aplicarea regulilor de interpretare antereferte prevederile legislației fiscale rămân neclare, acestea se interpretează în favoarea contribuabilului/plătitorului.

18. Așadar, aplicarea și interpretarea legii sunt chestiuni ce țin de organele îndrituite cu asemenea operațiuni (în speță, de organele fiscale), precum și de resortul exclusiv al instanței de judecată care judecă fondul cauzei, precum și, eventual, al instanțelor de control judiciar, astfel cum rezultă din prevederile coroborate ale art. 126 alin. (1) și (3) din Constituție, acestea fiind cele care pot determina înțelesul normei și modul concret de aplicare, în speță fiind vorba despre beneficiul bonificației calculate asupra impozitului pe profit datorat, prevăzut de textul criticat, a modalităților de plată a creanțelor fiscale, în general, astfel cum sunt prevăzute de lege, atât în contextul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 33/2020, cât și al Codului fiscal și al Codului de procedură fiscală și de felul cum acestea au fost puse în practică de către organele fiscale. Prin urmare, excepția de neconstituționalitate urmează a fi respinsă, ca inadmisibilă.

19. Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1-3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 alin. (1) lit. b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 33/2020 privind unele măsuri fiscale și modificarea unor acte normative, excepție ridicată de Societatea Excelent Auto — S.R.L. din Alba Iulia în Dosarul nr. 2.244/107/2020 al Tribunalului Alba — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ, fiscal și de insolvență.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului Alba — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ, fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 8 aprilie 2025.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

pentru **MARIAN ENACHE**,

în temeiul art. 426 alin. (4) din Codul de procedură civilă

coroborat cu art. 14 din Legea nr. 47/1992

privind organizarea și funcționarea

Curții Constituționale,

semnează

ELENA-SIMINA TĂNĂSESCUMagistrat-asistent,
Ionița Cochințu

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE REGLEMENTARE ÎN DOMENIUL MINIER,
PETROLIER ȘI AL STOCĂRII GEOLOGICE A DIOXIDULUI DE CARBON

ORDIN

pentru aprobarea Instrucțiunilor tehnice privind conținutul-cadru al raportului final de explorare pentru substanțe minerale utile solide

Având în vedere Referatul de aprobare nr. DGRM 27.376 din 16.03.2026 emis de Direcția generală resurse minerale,

luând în considerare:

— prevederile art. 8 alin. (1) lit. n) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 81/2024 pentru înființarea Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Minier, Petrolier și al Stocării Geologice a Dioxidului de Carbon, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul resurselor minerale, petrolului și stocării geologice a dioxidului de carbon, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 79/2025;

— Hotărârea Comitetului de reglementare nr. 10 din data de 7.05.2026, ținând cont de Adresa nr. 270.612 din 16.04.2026 emisă de Ministerul Economiei, Digitalizării, Antreprenoriatului și Turismului,

în temeiul prevederilor art. 2 alin. (5) lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 81/2024, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 79/2025, precum și al prevederilor art. 22 și 144 din Normele pentru aplicarea Legii minelor nr. 85/2003, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1.208/2003, cu modificările ulterioare,

președintele Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Minier, Petrolier și al Stocării Geologice a Dioxidului de Carbon emite următorul ordin:

Art. 1. — Se aprobă Instrucțiunile tehnice privind conținutul-cadru al raportului final de explorare pentru substanțe minerale utile solide, prevăzute în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Președintele Autorității Naționale de Reglementare
în Domeniul Minier, Petrolier și al Stocării Geologice a Dioxidului de Carbon,
Adriana Petcu

București, 15 mai 2026.

Nr. 177.

ANEXĂ

INSTRUCȚIUNI TEHNICE
privind conținutul-cadru al raportului final de explorare pentru substanțe minerale utile solide

Art. 1. — În conformitate cu prevederile art. 16 alin. (4) din Legea minelor nr. 85/2003, cu modificările și completările ulterioare, și ale art. 8 alin. (1) lit. j) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 81/2024 pentru înființarea Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Minier, Petrolier și al Stocării Geologice a Dioxidului de Carbon, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul resurselor minerale, petrolului și stocării geologice a dioxidului de carbon, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 79/2025, documentațiile tehnice și economice privind explorarea substanțelor minerale utile se aprobă de către Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Minier, Petrolier și al Stocării Geologice a Dioxidului de Carbon (ANRMPSG), acestea incluzând și Raportul final la finalizarea lucrărilor de cercetare geologică pentru explorare.

Art. 2. — Raportul final de explorare geologică va cuprinde, în mod obligatoriu, date și informații referitoare la: metodologia aplicată, lucrările preliminate și cele executate, cheltuielile aferente lucrărilor de explorare preliminară și de detaliu, precum și rezultatele obținute și va fi elaborat și semnat de către persoane fizice/juridice atestate de către ANRMPSG (succesoarea Agenției Naționale pentru Resurse Minerale) și va fi asumat de către titular.

Art. 3. — Conținutul-cadru al raportului final de explorare se referă la toate categoriile de substanțe minerale utile solide. Abordarea etapizată în vederea elaborării acestuia se va face ținând cont de categoria de substanță minerală utilă solidă cercetată.

Art. 4. — Întreaga documentație aferentă raportului final va fi depusă la ANRMPSG în termenul prevăzut de Legea nr. 85/2003, cu modificările și completările ulterioare, precum și de Normele pentru aplicarea Legii minelor nr. 85/2003, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1.208/2003, cu modificările ulterioare, însoțită de Nota de constatare emisă de Inspectoratul zonal pentru resurse minerale pe raza căruia se află perimetrul de explorare. Acestea vor fi depuse atât în format letric, cât și electronic (pentru partea scrisă fișiere tip word, pdf, access și excel, iar pentru partea grafică fișiere specifice vizualizării și proiectării — G.I.S., CAD etc.).

Art. 5. — Structura-cadru a Raportului final de explorare geologică care are ca scop îndeplinirea tuturor cerințelor tehnice și legale, fără a se limita la acest conținut, va conține obligatoriu următoarele capitole:

I. Introducere

Partea introductivă a documentației va cuprinde, succint, date cu privire la:

— obiectul și scopul lucrărilor geologice efectuate;

— istoricul lucrărilor de cercetare geologică efectuate în arealul ce face obiectul explorării.

II. Date generale

— localizarea administrativă a perimetrului de explorare;
— date generale privind geomorfologia regiunii în care este instituit perimetrul de explorare;
— perioadele de execuție a lucrărilor, prezentate etapizat și centralizat.

III. Geologia regiunii

— prezentarea unității geostructurale în care se situează perimetrul de explorare;
— caracterizarea stratigrafică: succesiunea formațiunilor geologice, limitele geologice, repere stratigrafice, scurtă descriere litologică;
— petrografia rocilor vulcanice, metamorfice și sedimentare și relațiile dintre ele;
— tectonica regională cu privire la descrierea structurii: accidente tectonice majore, fazele în care au avut loc acestea etc.;
— hidrogeologia;
— prezentarea altor substanțe minerale utile cunoscute în regiune.

IV. Programul lucrărilor de explorare

IV.1. Explorarea preliminară

— cartare geologică de detaliu, la nivel de perimetru;
— lucrări de cercetare geologică preliminară: metode geofizice (electrometrie, gravimetrie, seismometrie, magnetometrie, aerofotogrammetrie și teledetecție), geochimice, foraje geologice, lucrări miniere ușoare;

— metodologia de probare: numărul, caracterul reprezentativ al acestora, locul (afloriment, lucrări miniere sau carote), tipul analizei (mineralogo-petrografică, paleontologică, fizico-chimică, fizico-mecanică);

— georeferențierea tuturor probelor, măsurătorilor și analizelor efectuate pe hărțile și planurile elaborate;

— evaluarea gradului de cunoaștere realizat ca urmare a lucrărilor de explorare preliminară efectuate pentru stabilirea orientativă a conturului, formei și structurii corpului de substanță minerală utilă, precum și estimarea potențialului global de resurse minerale/rezerve, furnizând elemente necesare pentru evidențierea zăcămintului, prin:

- realizarea hărții geologice a perimetrului;
- realizarea secțiunilor geologice de detaliu;
- realizarea hărților geofizice ale parametrilor investigați;
- realizarea hărților geochimice de distribuție spațială a elementelor investigate;
- prezentarea detaliată și desfășurată a lucrărilor miniere;

- întocmirea rapoartelor privind rezultatele obținute în laborator pentru determinările parametrilor urmăriți.

IV.2. Explorarea de detaliu

- lucrări de cercetare geologică de detaliu;
- îndeșirea lucrărilor de cercetare: foraje, lucrări miniere de suprafață și de subteran (șanțuri, semitranșee, cariere, puțuri, galerii, suitori, foraje subterane etc.);
- descrierea determinărilor și a tipurilor de analize și integrarea lor în studii de specialitate;
- cercetări și studii hidrogeologice;
- cercetări și analiza condițiilor de stabilitate;
- lucrări și cercetări tehnologice de preparare sau prelucrare în faza de laborator, pilot, exploatare experimentală;
- georeferențierea tuturor probelor, măsurătorilor și analizelor efectuate pe hărțile și planurile elaborate;
- evaluarea gradului de cunoaștere realizat ca urmare a lucrărilor de explorare de detaliu efectuate pentru clarificarea structurii geologice, a formei și conturului zăcământului, precizarea cantității și calității resurselor/rezervelor și furnizarea tuturor informațiilor necesare cunoașterii condițiilor tehnico-economice de valorificare în vederea proiectării de deschidere, pregătire, exploatare și a fluxului tehnologic de preparare, prin:
 - prezentarea detaliată și desfășurată a lucrărilor miniere;
 - realizarea hărților de volum de substanță minerală utilă;
 - stabilirea și evaluarea resurselor/rezervelor;
 - întocmirea studiilor aferente metodelor de cercetare aplicate în vederea cunoașterii condițiilor tehnico-economice întocmite de către persoana/societatea specializată și autorizată, care are competența să realizeze documentația respectivă, conform legislației în vigoare;
 - întocmirea raportului prin integrarea rezultatelor finale;
 - studiul efectuat privind impactul asupra mediului;
 - studiul efectuat privind măsurile întreprinse pentru protecția mediului.

V. Geologia zăcământului

V.1. Litostratigrafia, tectonica, procesele geologice de acumulare a resursei

- stratigrafia: descrierea detaliată a formațiunilor cercetate din punct de vedere litologic, mineralogic și paleontologic;
- petrografia: descrierea detaliată a formațiunilor (sedimentare, magmatice, metamorfice) în care este cantonat zăcământul sau care au legătură genetică cu acesta: structura, textura, compoziția mineralogică, zonele de metamorfism, de alterare hidrotermală, aureole de contact, cap-rock etc.;
- tectonica: descrierea detaliată și caracterizarea completă a structurii geologice în care este cantonat zăcământul, cu precizarea direcției și înclinării stratelor, cutelor, tipul și săritura faliiilor și blocurilor tectonice, plane de șariaj, încăleări etc.;
- descrierea substanței minerale utile: compoziția chimică, mineralogică și petrografică, parageneza, structura și textura, forma și poziția corpurilor de substanță minerală utilă, variația principalelor caracteristici ale zăcământului cu atenție deosebită asupra conturului și grosimii acestuia, descrierea petrografică a rocilor din culcuș și acoperișului zăcământului;
- descrierea condițiilor și proceselor geologice care au condus la formarea zăcământului;
- clasificarea zăcământului pe clase pe baza factorilor naturali;
- regimul gazodinamic;
- prezentarea detaliată a noilor date privind geologia zăcământului obținute din lucrările executate după ultima omologare în situația zăcămintelor cu rezerve omologate anterior.

V.2. Hidrogeologia zăcământului

- metoda cercetărilor hidrogeologice, lucrările executate și motivarea distanțelor dintre lucrări;

- nivelul corpurilor de apă subterană stabilit pe baza lucrărilor de cercetare (electrometrie, foraje, puțuri etc.) realizate;

- sursa de alimentare a formațiunilor acvifere;

- caracterizarea formațiunilor acvifere: număr, grosime, adâncime, poziție față de zăcământ, alcătuire litologică, conținut în argilă, parametri hidrogeologici (porozitate, coeficient de filtrație, coeficient de cedare, debit, presiune, nivel hidrostatic, direcția de curgere);

- informații privind posibilitățile de asecare pe baza rezultatelor obținute în cercetarea/exploatarea experimentală.

VI. Caracterizarea calitativă a substanței minerale utile

- compoziția mineralogică-petrografică exprimată în procente și variația acesteia în cuprinsul zăcământului pe direcție și înclinare;

- compoziția chimică exprimată în procente sau g/t, variația acesteia în cuprinsul zăcământului, pe direcție și adâncime (se vor prezenta separat componentii utili cu procentele valorificabile, dar și componentii dăunători pentru fiecare corp de substanță minerală utilă); aceasta se va prezenta detaliat pentru componentii valorificabili din substanța minerală utilă;

- caracteristicile fizice și mecanice ale substanței minerale utile și variația acesteia în cuprinsul zăcământului;

- gradul de cunoaștere a caracteristicilor calitative;

- compoziția gazelor asociate substanței minerale utile.

VII. Evaluarea resurselor/rezervelor de substanțe minerale utile

- metoda de calcul folosită și motivația alegerii acesteia;

- metode de determinare a parametrilor de calcul: conturarea și evaluarea suprafețelor de calcul analitic și grafic, alegerea și justificarea distanțelor de extrapolare, determinarea grosimii în punctele de cunoaștere, justificarea grosimilor minime luate în calcul, metoda de determinare directă/indirectă a grosimii medii (statistic), metoda de determinare a greutateii volumetrică, a caracteristicilor calitative sau a conținuturilor medii, coeficienți de corecție utilizați;

- situația resurselor/rezervelor pe corpuri de substanță minerală utilă din perimetru;

- încadrarea în categorii a resurselor/rezervelor evaluate:

- a) conform clasificării aflate în vigoare la data apariției legii minelor;

- b) conform clasificării internaționale;

- volum roci sterile;

- analiza gradului de precizie a cantității și calității resurselor minerale stabilit fie direct prin metode statistice și geostatistice, fie prin compararea rezultatelor obținute prin îndeșirea rețelei lucrărilor ori prin compararea cu rezultatele obținute la exploatarea experimentală sau din literatura de specialitate.

VIII. Condiții tehnico-economice de exploatare

VIII.1. Exploatarea experimentală

- condiții tehnice și tehnologia de exploatare;

- condiții tehnice și tehnologia de preparare-prelucrare.

VIII.2. Evaluarea tehnico-economică a programului realizat (studiu de fezabilitate)

- volumele fizice și valorice ale lucrărilor de explorare (defalcate pe ani contractuali și total, respectiv programat, avizat, realizat și diferențe);

- eșalonarea în timp a lucrărilor de explorare;

- devizul general al lucrărilor aferente programului de explorare cu justificarea valorilor acestora (ordin plată, transfer bancar etc.);

- studii privind situația hidrogeologică, a condițiilor de stabilitate, condițiilor tehnico-economice de exploatare.

IX. Rezultatele și concluziile raportului final

— definirea și stabilirea dimensiunii zăcământului: suprafața (contur, formă, poziție în spațiu), grosime, dezvoltarea extinderii (continuitatea structurii);

— determinarea compoziției mineralogice, caracteristicile calitative, conținuturile în componenți utili și dăunători, precum și variațiile acestora ai substanței minerale utile;

— caracteristicile petrografice-mineralogice ale substanței minerale utile, caracteristicile geomecanice ale rocilor din culcuș și acoperiș;

— caracterizarea hidrogeologică a zăcământului;

— determinarea condițiilor de stabilitate;

— prezentarea condițiilor tehnico-economice de exploatare, preparare și valorificare a substanței minerale utile.

Propuneri privind omologarea rezervelor determinate, cantitativ și calitativ, clasificate în categorii și grupe.

X. Anexe scrise

— descrierea aflorimentelor, dezvelirilor, șanțurilor, puțurilor, galeriilor, planelor înclinate;

— fișele de foraj, cu menționarea următoarelor informații: indicativul forajului/numărul probei prelevate, data începerii și finalizării forajelor, lungimea marșului, data și borderoul trimerii lor la laborator (semnate de către geologul care a condus lucrările de foraj și a întocmit profilele), descrierea carotelor;

— tabele cu coordonatele topografice ale aflorimentelor, forajelor și lucrărilor miniere efectuate:

— tabele cu calculul devierii sondelor;

— registrul probelor în format letric și digital (excel și pdf asumat), borderourile probelor trimise la laboratoare specializate acreditate însoțite de o copie după certificatul de acreditare al laboratorului emitent pentru activitatea prestată, buletine de analiză;

— centralizatoare ale rezultatelor analizelor probelor în funcție de tipul de analiză;

— centralizatorul resurselor/rezervelor evaluate (conform clasificării alfanumerice);

— centralizatorul resurselor/rezervelor evaluate (conform clasificării internaționale);

— tabel cu calculul resurselor/rezervelor pe unități de calcul (panouri, blocuri etc.) și pe categorii (conform clasificării alfanumerice/conform clasificării internaționale);

— calculul volumului de roci sterile;

— buletinele, rapoartele, studiile realizate printr-un contract cu agenți economici specializați.

XI. Anexe grafice

— fișa perimetrului de explorare;

— harta administrativă cu localizarea zăcământului;

— harta geologică a regiunii (scara 1:200.000 sau 1:50.000);

— secțiuni geologice transversale și longitudinale la scara hărții geologice regionale;

— plan de situație a perimetrului de explorare cu dimensionarea zăcământului la scară standardizată;

— harta geologică a perimetrului;

— planul cu situația geologică a zăcământului la scări cuprinse între 1:1000-1:5000 cu amplasarea lucrărilor executate;

— secțiuni geologice transversale și longitudinale la scara hărții realizate pe baza lucrărilor de cercetare efectuate, alte tipuri de secțiuni;

— hărți cu izolinii (cu izobate, izopace sau izopahite, izocore), pe baza cărora s-au conturat resursele/rezervele;

— planșe fotografice georeferențiate pentru vizualizarea și localizarea aflorimentelor, forajelor, lucrărilor miniere efectuate și a locului de recoltare a probelor;

— planuri și secțiuni cu calculul resurselor/rezervelor de substanțe minerale utile;

— profilele geologice și hidrogeologice ale forajelor;

— diagramele (carotajele) geofizice;

— cartările desfășurate ale lucrărilor miniere.

Art. 6. — Raportul final al lucrărilor de cercetare geologică va fi analizat și evaluat în termen de maximum 60 de zile de la depunerea acestuia la ANRMPSG.

Art. 7. — În urma analizei Raportului final de explorare geologică, evaluatorul desemnat propune:

a) acceptarea Raportului final de explorare ca urmare a atingerii obiectivelor explorării conform prevederilor legale în vigoare;

b) completări la Raportul final de explorare atunci când datele și informațiile din raport sunt neconcludente. În acest caz, completările trebuie depuse în termen de 30 de zile de la data înștiințării titularului prin emiterea adresei de completare a documentației;

c) respingerea motivată a Raportului final de explorare în termen de 30 de zile de la data prezentării completărilor;

d) informarea titularului pentru situațiile prezentate se va face în scris, în termenele prevăzute.

Art. 8. — Respingerea motivată a raportului final se face în următoarele situații:

a) reducerea lucrărilor de cercetare geologică din programul negociat fără prezentarea unui memoriu tehnic pentru fiecare lucrare în parte cu justificarea necesității reducerii;

b) reducerea lucrărilor de cercetare geologică sub limita de a contura și evalua resursa/rezerva geologică;

c) neexecutarea a cel puțin 3 foraje care să străbată corpul de substanță minerală utilă solidă sau, în lipsa acestora (adâncime, inaccesibilitate etc.), a metodelor geofizice de investigare specifice care să pună în evidență culcușul corpului de substanță minerală utilă necesare analizei condițiilor de stabilitate;

d) neîntocmirea materialelor grafice în conformitate cu prevederile din instrucțiuni, normative specifice și reambularea (remachetarea) informației existente, distinctiv de cea obținută din lucrări;

e) eliminarea lucrărilor de cercetare geologică din subteran sau înlocuirea acestora cu lucrări de suprafață, definitorii în stabilirea caracteristicilor de conținut;

f) estimarea în plus sau în minus a resurselor/rezervelor neconforme cu informațiile provenite din interpretarea rezultatelor lucrărilor de cercetare geologică;

g) neefectuarea lucrărilor avizate de către ANRMPSG;

h) efectuarea de lucrări fără a avea avizul ANRMPSG;

i) efectuarea de lucrări de cercetare și analize de laborator ulterior datei de încetare a valabilității licenței de explorare;

j) transmiterea de informații neconcludente chiar după solicitarea completării documentației.

Art. 9. — La finalul etapei de explorare preliminară, prin depunerea raportului de etapă, în situația în care titularul nu mai dorește continuarea lucrărilor de cercetare pentru substanța minerală utilă solidă ce constituie obiectul licenței, va prezenta concluziile care au condus la neidentificarea și conturarea zăcământului.

Art. 10. — În situația în care lucrările de cercetare trec în etapa explorării de detaliu, coroborat cu avizarea anuală a programului de lucrări, continuarea va fi posibilă doar după prezentarea elementelor necesare pentru evidențierea zăcământului, așa cum este prevăzut la secțiunea IV.1. — Explorare preliminară din prezentele instrucțiuni.

Art. 11. — În situația în care titularul licenței de explorare intenționează să solicite obținerea licenței de exploatare, odată cu depunerea raportului final va depune și studiul de preferezabilitate care dovedește oportunitatea valorificării tehnico-economice a zăcământului din perimetrul explorat.

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT

DECIZIA Nr. 65

din 4 mai 2026

Dosar nr. 334/1/2026

Ana Hermina Iancu	— vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție — președintele completului
Elena Carmen Popoiag	— președintele Secției I civile
Adina Oana Surdu	— președintele Secției a II-a civile
Elena Diana Tămagă	— președintele Secției de contencios administrativ și fiscal
Irina Alexandra Boldea	— judecător la Secția I civilă
Maricel Nechita	— judecător la Secția I civilă
Adina Georgeta Nicolae	— judecător la Secția I civilă
Mihai Andrei Negoescu Gândac	— judecător la Secția I civilă
Mihaela Glodeanu	— judecător la Secția I civilă
Marcela Marta Iacob	— judecător la Secția a II-a civilă
Minodora Condoiu	— judecător la Secția a II-a civilă
Petronela Iulia Nițu	— judecător la Secția a II-a civilă
Cosmin Horia Mihăianu	— judecător la Secția a II-a civilă
Virginia Florentina Duminecă	— judecător la Secția a II-a civilă
Maria Hrudei	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Anamaria Cristina Cercel	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Carmen Mihaela Voinescu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Liliana Vișan	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Andreea Marchidan	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

1. Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, învestit cu soluționarea Dosarului nr. 334/1/2026, este legal constituit conform dispozițiilor art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă și ale art. 35 alin. (1) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, aprobat prin Hotărârea Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 20/2023, cu modificările și completările ulterioare (*Regulamentul*).

2. Ședința este prezidată de doamna judecător Ana Hermina Iancu, vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

3. La ședința de judecată participă doamna magistrat-asistent Mihaela Lorena Repana, desemnată în conformitate cu dispozițiile art. 36 din Regulament.

4. Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept ia în examinare sesizarea

formulată de Curtea de Apel București — Secția a VII-a pentru cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale în Dosarul nr. 30.740/3/2024, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile.

5. Magistratul-asistent prezintă referatul cauzei, arătând că la dosar a fost depus raportul întocmit de judecătorii-raportori, care a fost comunicat conform art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă, nefiind formulate puncte de vedere de către părți.

6. Constatând că nu sunt chestiuni prealabile, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept rămâne în pronunțare asupra sesizării în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, constată următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

7. Curtea de Apel București — Secția a VII-a pentru cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale a dispus din oficiu, prin Încheierea din 30 ianuarie 2026, în Dosarul nr. 30.740/3/2024, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în temeiul art. 520 din Codul de procedură civilă, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarea chestiune de drept:

Dacă sporul de vechime acordat anterior datei de 1 aprilie 1992 poate fi valorificat conform adevărilor emise de unitățile angajatoare, în raport cu dispozițiile art. 165 alin. (3) din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare.

8. Sesizarea a fost înregistrată pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție la 19 februarie 2026 cu nr. 334/1/2026, termenul de judecată fiind stabilit pentru data de 4 mai 2026.

II. Dispozițiile legale care formează obiectul sesizării

9. Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare (*Legea nr. 263/2010*):

„Art. 165. — (1) La determinarea punctajelor lunare, pentru perioadele anterioare datei de 1 aprilie 2001, se utilizează salariile brute sau nete, după caz, în conformitate cu modul de înscriere a acestora în carnetul de muncă, astfel:

a) salariile brute, până la data de 1 iulie 1977;

b) salariile nete, de la data de 1 iulie 1977 până la data de 1 ianuarie 1991;

c) salariile brute, de la data de 1 ianuarie 1991.

(2) La determinarea punctajelor lunare, pe lângă salariile prevăzute la alin. (1) se au în vedere și sporurile cu caracter permanent care, după data de 1 aprilie 1992, au făcut parte din baza de calcul a pensiilor conform legislației anterioare și care sunt înscrise în carnetul de muncă sau sunt dovedite cu adevărate eliberate de unități, conform legislației în vigoare.

(3) Sporul de vechime care se utilizează la stabilirea punctajelor lunare este următorul:

a) perioada 1 martie 1970-1 septembrie 1983:

— 3% pentru o vechime în muncă totală cuprinsă între 5-10 ani;

— 5% pentru o vechime în muncă totală cuprinsă între 10-15 ani;

— 7% pentru o vechime în muncă totală cuprinsă între 15-20 ani;

— 10% pentru o vechime în muncă totală de peste 20 de ani;

b) perioada 1 septembrie 1983-1 aprilie 1992:

- 3% pentru o vechime în muncă totală cuprinsă între 3-5 ani;
- 6% pentru o vechime în muncă totală cuprinsă între 5-10 ani;
- 9% pentru o vechime în muncă totală cuprinsă între 10-15 ani;
- 12% pentru o vechime în muncă totală cuprinsă între 15-20 ani;
- 15% pentru o vechime în muncă totală de peste 20 de ani.

(4) Pentru perioadele de după 1 aprilie 1992, sporul de vechime utilizat la stabilirea punctajelor lunare este cel înscris în carnetul de muncă sau în alte acte doveditoare.

(5) Salariile medii și minime pe economie, brute sau nete, după caz, pentru fiecare an, până la intrarea în vigoare a prezentei legi, sunt prevăzute în anexele nr. 7 și 8.

(6) Pentru perioadele anterioare anului 1938, precum și pentru perioada cuprinsă între 1939-1946 inclusiv, la stabilirea punctajului lunar se utilizează salariul mediu corespunzător anului 1938.

(7) Pentru perioadele anterioare anului 1949 se utilizează salariul minim corespunzător anului 1949.”

III. Expunerea succintă a procesului în cadrul căruia s-a invocat chestiunea de drept

10. Prin cererea înregistrată la Tribunalul București — Secția a VIII-a conflicte de muncă și asigurări sociale cu nr. 30.740/3/2024 reclamanta a solicitat obligarea pârâtei Casa de Pensii a Municipiului București la anularea Deciziei nr. xxxxxx/27.06.2024, la valorificarea veniturilor reprezentând spor ore festive, prime/al 13-lea salariu, indexare conform Hotărârii Guvernului nr. 52/1991 privind impozitul pe salariu (*Hotărârea Guvernului nr. 52/1991*) (pentru perioada ianuarie-martie 1991), evidențiate în Adeverința nr. X/12.219/24.11.2021, emisă de Metrorex — S.A., și a sporului de vechime pentru perioada 1.10.1991-1.04.1992 în procent de 11%, evidențiat în Adeverința nr. X/1.371/4.04.2024, emisă de Metrorex — S.A., precum și la plata diferențelor de pensie rezultate din recalculare.

11. Prin Sentința civilă nr. 8.062 din 17 decembrie 2024 Tribunalul București — Secția a VIII-a conflicte de muncă și asigurări sociale a admis în parte cererea formulată de reclamantă, în sensul că a anulat decizia contestată și a obligat pârâta Casa de Pensii a Municipiului București să emită o decizie prin care să stabilească, începând cu data de 1 aprilie 2024, dreptul de pensie al reclamantei, cu valorificarea și a veniturilor suplimentare reprezentând spor ore festive, prime/al 13-lea salariu, indexare conform Hotărârii Guvernului nr. 52/1991 (pentru perioada ianuarie-martie 1991), evidențiate în Adeverința nr. X/12.219/24.11.2021, emisă de Metrorex — S.A., fiind obligată pârâta să plătească reclamantei, începând cu data de 1 aprilie 2024, diferențele dintre pensia stabilită conform acestei sentințe și pensia efectiv încasată. A fost respinsă în rest cererea, ca neîntemeiată.

12. Pentru a hotărî astfel, în ceea ce privește respingerea capătului de cerere referitor la valorificarea sporului de vechime pentru perioada 1.10.1991-1.04.1992 în procent de 11%, evidențiat în Adeverința nr. X/1.371/4.04.2024, emisă de Metrorex — S.A., prima instanță a reținut incidența dispozițiilor art. 165 alin. (3) din Legea nr. 263/2010, arătând că valorificarea unui asemenea spor atestat în carnetul de muncă sau în alte acte doveditoare poate fi posibilă doar pentru perioada ulterioară datei de 1 aprilie 1992, conform art. 165 alin. (4) din Legea nr. 263/2010.

13. Prin cererea de apel, reclamanta a solicitat admiterea apelului, desființarea în parte a sentinței atacate și, rejudecând fondul cauzei, să fie admisă cererea de valorificare și a sporului de vechime pentru perioada 1.10.1991-1.04.1992 în procent de 11% conform Adeverinței nr. X/1.371/4.04.2024, eliberată de Metrorex — S.A., cu obligarea intimetei-pârâte la calcularea, stabilirea și punerea în plată a diferențelor dintre pensia încasată și pensia corect calculată în urma valorificării și a acestor

venituri. În rest, a solicitat menținerea celorlalte dispoziții cuprinse în dispozitivul sentinței atacate.

14. Prin motivele de apel reclamanta a susținut că, în mod eronat, instanța de fond a reținut că un asemenea spor atestat în carnetul de muncă sau în alte acte doveditoare ar putea fi valorificat doar pentru perioada ulterioară datei de 1 aprilie 1992, conform prevederilor art. 165 alin. (4) din Legea nr. 263/2010.

15. Apelanta-reclamantă a arătat că, deși sporul de vechime, pentru perioada de referință, se calculează în mod automat, nefiind necesară adevărta în dovedirea acestuia, în condițiile în care sporul de vechime este dovedit cu adevărta și este diferit de cel valorificat în mod automat, la calculul drepturilor de pensie trebuie utilizat sporul de vechime în muncă dovedit prin adevărta, întrucât dispozițiile legale care prevăd calcularea automată a sporului de vechime în muncă au ca scop degrevarea pensionarilor de sarcina de a dovedi cu adevărta cuantumul sporului de vechime obținut anterior datei de 1 aprilie 1992.

16. În cuprinsul Adeverinței nr. X/12.219/24.11.2021 este menționat clar și expres faptul că și pentru sporul de vechime s-a reținut și plătit contribuția de asigurări sociale, precum și temeiul juridic.

17. În aceste condiții, valorificarea și a acestui spor în mod corect, conform adevărta, în cuantumul drepturilor de pensie se impune în baza principiului contributivității, potrivit dispozițiilor art. 2 lit. c) din Legea nr. 263/2010 și a deciziilor nr. 19 din 17 octombrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 824 din 22 noiembrie 2011, și nr. 19 din 10 decembrie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 51 din 23 ianuarie 2013, ale Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul competent să judece recursul în interesul legii. Chiar dacă aceste decizii ale instanței supreme au fost pronunțate cu privire la legislația anterioară în materie de pensii, rațiunile avute în vedere de Înalta Curte de Casație și Justiție subzistă, noua reglementare păstrând soluția legiuitorului anterior, dispozițiile relevante în cauză regăsindu-se în Legea nr. 263/2010 în aceeași formă.

18. Principalul element apt să conducă la o justă stabilire și reactualizare a pensiilor provenite din fostul sistem de asigurări sociale de stat este reprezentat de contribuțiile de asigurări sociale plătite, astfel că la stabilirea și reactualizarea drepturilor de pensie trebuie luate în calcul toate sporurile și veniturile de natură salarială pentru care angajatorul a plătit contribuția de asigurări sociale.

19. În sensul valorificării sporului de vechime acordat anterior datei de 1 aprilie 1992 prin luarea în considerare a sumelor care au constituit baza de calcul al contribuției de asigurări sociale, cu respectarea principiului contributivității, apelanta-reclamantă a invocat și Decizia nr. 57 din 9 decembrie 2019 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 192 din 10 martie 2020, precum și Decizia Curții Constituționale nr. 736 din 24 octombrie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 4 din 4 ianuarie 2007, arătând că instanțelor judecătorești le incumbă atributul exclusiv al verificării împrejurărilor dacă, potrivit legislației anterioare, s-a încasat sau nu contribuția de asigurări sociale pentru veniturile excluse de la stabilirea punctajului anual și dacă aceste venituri au făcut parte din baza de calcul al pensiilor, acestea constituind probleme de fapt și de aplicare a legii în cazuri concrete individuale.

20. Acest principiu este respectat pentru stagiile de cotizare realizate ulterior datei intrării în vigoare a Legii nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, cu modificările și completările ulterioare (*Legea nr. 19/2000*), respectiv 1 aprilie 2001, însă soluția trebuie să fie aceeași și în cazul stagiilor de cotizare realizate anterior, deoarece, în caz contrar, principiul enunțat ar fi încălcat.

IV. Punctul de vedere al instanței de trimitere asupra sesizării

21. Completul de judecată al instanței de trimitere a considerat că sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă, reținând că, până în prezent, instanța supremă nu s-a pronunțat asupra chestiunii de drept constând în posibilitatea ca sporul de vechime acordat anterior datei de 1 aprilie 1992 să poată fi valorificat conform adeverințelor emise de unitățile angajatoare, în raport cu dispozițiile art. 165 alin. (3) din Legea nr. 263/2010, iar soluția pe fond în cauză privește exact valorificarea perioadei 1.10.1991-1.04.1992 cu sporul de vechime, conform Adeverinței nr. X/1.371/4.04.2024, emisă de Metrorex — S.A.

22. Cu privire la dezlegarea chestiunii de drept instanța de sesizare a reținut că în cauză sunt incidente dispozițiile art. 165 alin. (3) din Legea nr. 263/2010, referitor la sporul de vechime utilizat pentru perioada anterioară datei de 1 aprilie 1992.

23. Cum pentru perioada anterioară datei de 1 aprilie 1992 legiuitorul a prevăzut expres procentul de stabilire a sporului de vechime, rezultă că adeverințele în acest sens, pentru un procent diferit, nu pot fi avute în vedere, așa fiind și situația în cauză.

V. Punctul de vedere al părților cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

24. Potrivit încheierii de sesizare, apelanta-reclamantă a lăsat la aprecierea instanței soluția cu privire la sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile.

25. Intimata-pârâtă nu a formulat un punct de vedere.

26. După comunicarea raportului întocmit în cauză, potrivit dispozițiilor art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă, nu au fost formulate puncte de vedere de către părți.

VI. Practica judiciară a instanțelor naționale în materie

27. Răspunsurile transmise de instanțele naționale, la solicitarea adresată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, au evidențiat existența a două opinii diferite asupra chestiunii de drept ce face obiectul prezentei sesizări.

28. Astfel, *într-o opinie* s-a considerat că sporul de vechime acordat anterior datei de 1 aprilie 1992 poate fi valorificat conform adeverințelor emise de unitățile angajatoare, în conformitate cu principiul contributivității, motivându-se că dispozițiile art. 165 alin. (3) din Legea nr. 263/2010 au fost edictate în scopul de a scuti viitorul pensionar de a face dovada cuantumului sporului de vechime anterior datei de 1 aprilie 1992, data intrării în vigoare a Legii nr. 49/1992 pentru modificarea și completarea unor reglementări din legislația de asigurări sociale, care a inclus sporul de vechime în lista sporurilor permanente ce intră în baza de calcul al contribuției de asigurări sociale.

29. În susținerea acestui punct de vedere au fost indicate și deciziile Curții Constituționale (nr. 43 din 11 ianuarie 2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 88 din 5 februarie 2007, nr. 336 din 10 martie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 439 din 23 iunie 2011, nr. 1.233 din 20 decembrie 2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 119 din 14 februarie 2008), Decizia nr. 19 din 10 decembrie 2012 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul competent să judece recursul în interesul legii, precum și minuta întâlnirii președinților secțiilor pentru cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale ai curților de apel din București, 6-7 octombrie 2025.

30. Cu titlu de practică judiciară au fost identificate și înaintate următoarele hotărâri judecătorești: Sentința nr. 276 din 12 februarie 2025 a Tribunalului Cluj din Dosarul nr. 3.411/117/2024, definitivă prin Decizia nr. 903 din 11 iunie 2025 a Curții de Apel Cluj; Sentința nr. 520 din 6 aprilie 2022 a Tribunalului Hunedoara din Dosarul nr. 93/97/2022, definitivă prin

Decizia nr. 878 din 28 martie 2023 a Curții de Apel Alba Iulia; Decizia nr. 1.468 din 10 aprilie 2025 a Curții de Apel București din Dosarul nr. 5.432/3/2024; Decizia nr. 1.701 din 30 aprilie 2025 a Curții de Apel București din Dosarul nr. 7.692/3/2024; Sentința nr. 6.645 din 18 noiembrie 2025 a Tribunalului București din Dosarul nr. 2.373/3/2025, definitivă prin neapelare; Sentința nr. 1.054 din 21 februarie 2025 a Tribunalului București din Dosarul nr. 29.470/3/2024, schimbată în apel prin Decizia nr. 3.174 din 30 octombrie 2025 a Curții de Apel București; Sentința nr. 726 din 13 noiembrie 2024 a Tribunalului Teleorman din Dosarul nr. 1.033/87/2024, definitivă prin Decizia nr. 2.716 din 30 octombrie 2025 a Curții de Apel București; Decizia nr. 895 din 3 noiembrie 2020 a Curții de Apel Constanța din Dosarul nr. 7.224/118/2019; Decizia nr. 143 din 2 februarie 2021 a Curții de Apel Constanța din Dosarul nr. 601/118/2020; Sentința nr. 1.187 din 14 decembrie 2023 a Tribunalului Arad din Dosarul nr. 2.825/108/2023, definitivă prin Decizia nr. 522 din 22 aprilie 2024 a Curții de Apel Timișoara; Sentința nr. 841 din 18 iunie 2024 a Tribunalului Arad din Dosarul nr. 2.115/108/2024, definitivă prin Decizia nr. 1.369 din 30 octombrie 2024 a Curții de Apel Timișoara; Sentința nr. 26 din 16 ianuarie 2024 a Tribunalului Arad din Dosarul nr. 3.180/108/2023, definitivă prin Decizia nr. 613 din 15 mai 2024 a Curții de Apel Timișoara; Sentința nr. 1.020 din 2 noiembrie 2023 a Tribunalului Arad din Dosarul nr. 2.280/108/2023, definitivă prin Decizia nr. 283 din 14 martie 2024 a Curții de Apel Timișoara; Sentința nr. 1.596 din 7 octombrie 2021 a Tribunalului Timiș din Dosarul nr. 5.259/30/2020, definitivă prin Decizia nr. 295 din 22 februarie 2022 a Curții de Apel Timișoara; Sentința nr. 647 din 23 august 2024 a Tribunalului Neamț din Dosarul nr. 115/103/2024, definitivă prin Decizia nr. 70 din 12 februarie 2025 a Curții de Apel Bacău; Sentința nr. 469 din 24 iulie 2020 a Tribunalului Bihor din Dosarul nr. 607/111/2020, definitivă prin Decizia nr. 65 din 19 ianuarie 2021 a Curții de Apel Oradea; Sentința nr. 44 din 2 februarie 2024 a Tribunalului Bihor din Dosarul nr. 721/111/2023, definitivă; Decizia nr. 94 din 9 februarie 2023 a Curții de Apel Galați din Dosarul nr. 487/91/2022; Sentința nr. 301 din 20 iunie 2025 a Tribunalului Vrancea din Dosarul nr. 1.716/91/2024, definitivă prin Decizia nr. 53 din 2 februarie 2026 a Curții de Apel Galați.

31. *În opinia contrară* s-a apreciat că, având în vedere că pentru sporul de vechime anterior datei de 1 aprilie 1992 legiuitorul a prevăzut expres procentul de stabilire a acestui spor, prin dispozițiile imperative și limitative ale art. 165 alin. (3) din Legea nr. 263/2010, rezultă că adeverințele emise în acest sens pentru un procent diferit nu pot fi avute în vedere.

32. Cu titlu de practică judiciară au fost identificate hotărâri judecătorești după cum urmează: Sentința nr. 1.481 din 16 noiembrie 2022 a Tribunalului Hunedoara din Dosarul nr. 1.827/97/2022, definitivă prin Decizia nr. 2.512 din 3 octombrie 2023 a Curții de Apel Alba Iulia; Sentința nr. 673 din 10 mai 2023 a Tribunalului Hunedoara din Dosarul nr. 3.474/97/2022, definitivă prin Decizia nr. 751 din 6 martie 2024 a Curții de Apel Alba Iulia; Decizia nr. 969 din 14 martie 2025 a Curții de Apel București din Dosarul nr. 5.177/3/2023; Sentința nr. 784 din 24 octombrie 2023 a Tribunalului Călărași din Dosarul nr. 61/116/2023, definitivă prin Decizia nr. 1.277 din 14 martie 2024 a Curții de Apel București; Sentința nr. 1.754 din 24 iunie 2022 a Tribunalului Ilfov din Dosarul nr. 2.355/93/2021, definitivă prin Decizia nr. 6.452 din 21 noiembrie 2022 a Curții de Apel București; Sentința nr. 2.255 din 18 octombrie 2023 a Tribunalului Ilfov din Dosarul nr. 2.825/93/2022, definitivă prin Decizia nr. 3.566 din 10 septembrie 2024 a Curții de Apel București; Decizia nr. 1.630 din 5 noiembrie 2024 a Curții de Apel Brașov din Dosarul nr. 4.634/62/2023; Sentința nr. 585 din 5 aprilie 2024 a Tribunalului Dolj din Dosarul nr. 1.492/63/2023, definitivă prin neapelare; Sentința nr. 695 din 9 aprilie 2025 a

Tribunalului Dolj din Dosarul nr. 4.847/63/2024, definitivă prin Decizia nr. 937 din 2 martie 2026 a Curții de Apel Craiova; Sentința nr. 2.367 din 23 noiembrie 2023 a Tribunalului Dolj din Dosarul nr. 4.500/63/2022, definitivă prin Decizia nr. 1.503 din 11 iunie 2026 a Curții de Apel Craiova; Sentința nr. 1.945 din 22 septembrie 2022 a Tribunalului Prahova din Dosarul nr. 1.826/105/2022, definitivă prin neapelare; Decizia nr. 3.083 din 26 iunie 2019 a Curții de Apel Pitești din Dosarul nr. 1.562/90/2018.

33. Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a comunicat că, la nivelul Secției judiciare — Serviciul judiciar civil, nu se verifică, în prezent, practică judiciară în vederea promovării unui eventual recurs în interesul legii cu privire la chestiunea de drept supusă dezlegării.

VII. Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție

34. Verificând jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție, pronunțată în proceduri de unificare a practicii judiciare, au fost identificate următoarele decizii relevante, care au vizat chestiunea de drept supusă dezlegării prin prezenta sesizare, indiferent că aceasta s-a regăsit, la nivel normativ, în conținutul art. 164 din Legea nr. 19/2000, respectiv în dispozițiile art. 165 din Legea nr. 263/2010, care au preluat soluția legislativă anterioară:

— Decizia nr. 5 din 20 septembrie 2010 a Secțiilor Unite, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 223 din 31 martie 2011, prin care s-a admis recursul în interesul legii declarat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și, în interpretarea dispozițiilor art. 2 lit. e), art. 78 și art. 164 alin. (1) și (2) din Legea nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale și ale art. 1 și 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 4/2005 privind recalcularea pensiilor din sistemul public, provenite din fostul sistem al asigurărilor sociale de stat, s-a stabilit că: *„Sumele plătite pentru munca prestată de foștii salariați în regim de lucru prelungit, în condițiile art. 1 și 2 din Hotărârea Consiliului de Miniștri nr. 1.546/1952, se au în vedere la stabilirea și recalcularea pensiilor din sistemul public.”;*

— Decizia nr. 19 din 17 octombrie 2011 a Completului pentru soluționarea recursului în interesul legii, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 824 din 22 noiembrie 2011, prin care s-a admis recursul în interesul legii declarat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și, în interpretarea dispozițiilor art. 2 lit. e), art. 78 și art. 164 alin. (1) și (2) din Legea nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale și ale art. 1 și 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 4/2005 privind recalcularea pensiilor din sistemul public, provenite din fostul sistem al asigurărilor sociale de stat, s-a stabilit că: *„Formele de retribuire obținute în acord global, prevăzute de art. 12 alin. 1 lit. a) din Legea retribuirii după cantitatea și calitatea muncii nr. 57/1974, vor fi luate în considerare la stabilirea și recalcularea pensiilor din sistemul public, dacă au fost incluse în salariul brut și, pentru acestea, s-a plătit contribuția de asigurări sociale la sistemul public de pensii.”;*

— Decizia nr. 19 din 10 decembrie 2012 a Completului pentru soluționarea recursului în interesul legii, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 51 din 23 ianuarie 2013, prin care s-au admis recursurile în interesul legii declarate de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și Colegiul de conducere al Curții de Apel Craiova și s-a stabilit că: *„În interpretarea și aplicarea prevederilor art. 2 lit. e) și art. 164 alin. (2) și (3) din Legea nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale și pct. V din anexa la Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 4/2005 privind recalcularea pensiilor din sistemul public, provenite din fostul sistem al asigurărilor sociale de stat, sporurile și alte venituri suplimentare realizate anterior datei*

de 1 aprilie 2001 vor fi luate în considerare la stabilirea și recalcularea pensiilor din sistemul public dacă au fost incluse în baza de calcul conform legislației anterioare, sunt înregistrate în carnetul de muncă sau în adeverințele eliberate de unități, conform legislației în vigoare, și pentru acestea s-a plătit contribuția de asigurări sociale.”;

— Decizia nr. 84 din 20 noiembrie 2017 a Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 108 din 5 februarie 2018, prin care a fost respinsă, ca inadmisibilă, sesizarea în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la modul de interpretare și aplicare a prevederilor art. 165 din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare, raportat la principiul contributivității reținut în considerentele Deciziei nr. 5 din 20 septembrie 2010, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Secțiile Unite, și ale deciziilor nr. 19 din 17 octombrie 2011 și nr. 19 din 10 decembrie 2012, pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii, în situația în care veniturile realizate de salariat în perioada anterioară anului 2001 sunt mai mici decât salariile înscrise în carnetul de muncă;

— Decizia nr. 6 din 11 februarie 2019 a Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 243 din 29 martie 2019, prin care a fost respinsă, ca inadmisibilă, sesizarea în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarea chestiune de drept: *„Lămurirea modului de interpretare și aplicare a dispozițiilor art. 165 alin. (1) din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare, referitoare la noțiunea de «salarii brute sau nete, după caz, în conformitate cu modul de înscriere a acestora în carnetul de muncă», prin raportare la actele normative ce reglementau modul de întocmire a carnetului de muncă și care stabileau că în acesta se înscrie retribuiția tarifară de încadrare”;*

— Decizia nr. 57 din 9 decembrie 2019 a Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 192 din 10 martie 2020, prin care au fost respinse, ca inadmisibile, sesizările conexe, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la interpretarea dispozițiilor art. 165 alin. (1) și (2) din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare, în sensul de a se stabili dacă, în scopul verificării condiției ca anumite venituri suplimentare să fi făcut parte din baza de calcul al pensiei, trebuie avută în vedere noțiunea de „baza de calcul al pensiei”, astfel cum era definită de dispozițiile art. 10 raportat la art. 21 din Legea nr. 3/1977 privind pensiile de asigurări sociale de stat și asistență socială, în forma inițială, respectiv în forma modificată prin art. III pct. 1 din Legea nr. 49/1992 pentru modificarea și completarea unor reglementări din legislația de asigurări sociale, după caz, raportat la cuprinsul anexei nr. 15 la Normele de aplicare a prevederilor Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 257/2011, cu completările ulterioare, sau dacă verificarea trebuie să se raporteze la baza de calcul al contribuției de asigurări sociale, conform legislației în vigoare în perioada realizării veniturilor salariale, astfel cum este atestată de emitentul adeverinței;

— Decizia nr. 71 din 11 octombrie 2021 a Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1156 din 6 decembrie 2021, prin care s-a respins, ca inadmisibilă, sesizarea în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept: *„Interpretarea dispozițiilor art. 165 alin. (2) din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare, în sensul de a ști dacă la calculul drepturilor de pensie se au în vedere sporurile și alte*

venituri suplimentare realizate anterior datei de 1 aprilie 2001, dovedite cu adeverințe eliberate de unități, atunci când au fost încasate și au făcut parte din baza de calcul al contribuțiilor de asigurări sociale pe lângă alte venituri decât salariile înscrise în carnetele de muncă, valorificate conform art. 165 alin. (1)”;

— Decizia nr. 22 din 17 octombrie 2022 a Completului pentru soluționarea recursului în interesul legii, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 10 din 5 ianuarie 2023, prin care s-a respins, ca inadmisibil, recursul în interesul legii cu privire la următoarea problemă de drept: „Interpretarea dispozițiilor art. 165 alin. (2) din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare, în sensul de a stabili dacă la calculul drepturilor de pensie trebuie avute în vedere toate veniturile salariale efectiv încasate, anterior datei de 1 aprilie 2001, cu privire la care au fost achitate contribuțiile de asigurări sociale, independent de caracterul permanent sau nepermanent al acestor venituri și de faptul că au făcut sau nu parte din baza de calcul al pensiilor conform legislației anterioare datei de 1 aprilie 2001”.

VIII. Jurisprudența Curții Constituționale

35. Prin Decizia nr. 752 din 5 noiembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 82 din 4 februarie 2016, Curtea Constituțională a reținut următoarele: „16. (...), prin Decizia nr. 43 din 11 ianuarie 2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 88 din 5 februarie 2007, Curtea a reținut că art. 164 alin. (3) din Legea nr. 19/2000 prevedea luarea în calcul la determinarea punctajelor anuale, pe lângă salariu, și a sporurilor cu caracter permanent, printre care și sporul de vechime, așa cum acestea sunt înregistrate în carnetul de muncă sau sunt dovedite cu adeverințe eliberate de unități. Numai pentru cazurile în care nu se poate face această dovadă, stabilește procentele, diferențiate pe perioade și în raport cu vechimea în muncă, la care se calculează valoarea sporului de vechime. În același sens este și Decizia nr. 336 din 10 martie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 439 din 23 iunie 2011.

17. De altfel, în ceea ce privește categoriile de venituri stabilite pentru determinarea punctajelor lunare, pentru perioadele anterioare datei de 1 aprilie 2001, prin Decizia nr. 19 din 10 decembrie 2012, pronunțată într-un recurs în interesul legii cu privire la interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 2 lit. e) și art. 164 alin. (2) și (3) din Legea nr. 19/2000 și pct. V din anexa la Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 4/2005 privind recalcularea pensiilor din sistemul public, provenite din fostul sistem al asigurărilor sociale de stat, cu referire la sporurile și veniturile suplimentare utilizate la determinarea punctajelor anuale pentru perioadele anterioare intrării în vigoare a dispozițiilor Legii nr. 19/2000, în procedura de stabilire și recalculare a drepturilor de pensie, Înalta Curte de Casație și Justiție a stabilit că «sporurile și alte venituri suplimentare realizate anterior datei de 1 aprilie 2001 vor fi luate în considerare la stabilirea și recalcularea pensiilor din sistemul public dacă au fost incluse în baza de calcul conform legislației anterioare, sunt înregistrate în carnetul de muncă sau în adeverințele eliberate de unități, conform legislației în vigoare, și pentru acestea s-a plătit contribuția de asigurări sociale». Așadar, Înalta Curte a statuat trei condiții, care trebuie îndeplinite cumulativ. În argumentarea acestei decizii, instanța supremă a reținut că «principalul element obiectiv apt să conducă la o justă și legală stabilire și reactualizare a pensiilor provenind din fostul sistem de asigurări sociale de stat îl reprezintă contribuțiile de asigurări sociale plătite, astfel că, la stabilirea și reactualizarea drepturilor de pensie, trebuie luate în calcul toate sporurile și alte venituri de natură salarială pentru care angajatorul/angajatul a plătit contribuția pentru asigurările sociale de stat».

18. În acest context relevantă este și Decizia Curții Constituționale nr. 1.233 din 20 decembrie 2007, publicată în

Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 119 din 14 februarie 2008, referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor cap. I pct. 1 din anexa la Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 4/2005 privind recalcularea pensiilor din sistemul public, provenite din fostul sistem al asigurărilor sociale de stat, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 119 din 7 februarie 2005, dispoziții potrivit cărora «Pentru perioada anterioară datei de 1 aprilie 1992, sporul de vechime în muncă se calculează automat, potrivit prevederilor art. 164 alin. (3) din Legea nr. 19/2000, și în consecință nu este necesară dovedirea acestuia prin adeverințe». Cu acel prilej, Curtea a constatat că textul de lege criticat a fost conceput să vină în sprijinul persoanelor care, anterior datei de 1 aprilie 1992, au obținut un spor pentru vechime în muncă, spor ce nu poate fi dovedit cu însemnări în carnetul de muncă sau adeverință. Prin urmare, nu mai este necesară dovedirea existenței acestui spor prin adeverințe care, în cele mai multe cazuri, sunt imposibil de procurat, procedându-se la calcularea automată, potrivit dispozițiilor art. 164 alin. (3) din Legea nr. 19/2000. Așa fiind, Curtea a constatat că acest text de lege are în vedere doar situația în care nu se poate face dovada drepturilor obținute, astfel că nu pot fi reținute criticile invocate de autorul excepției care vizează, în realitate, aspecte de aplicare a legii ce țin de competența instanței de judecată, iar nu a instanței de contencios constituțional. Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 4/2005 a fost abrogată prin art. 196 lit. n) din cap. X din Legea nr. 263/2010, fără ca soluția legislativă prevăzută de textul de lege criticat să fie, însă, preluată în noua lege a pensiilor.

19. Totodată, prin Decizia nr. 301 din 6 iulie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 785 din 26 august 2004, Curtea Constituțională a respins excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 164 alin. (1) din Legea nr. 19/2000 și a reținut că determinarea punctajului pentru pensiile anterior stabilite s-a prevăzut ca o măsură în vederea recalculării și recorelării, în viitor, a tuturor pensiilor, urmărindu-se prin aceasta înlăturarea discrepanțelor inerente între cei pensionați sub imperiul legii anterioare și cei pensionați după intrarea în vigoare a noii reglementări, pentru motive de echitate și de protecție socială.

20. În fine, referitor la stabilirea bazei de calcul al pensiilor în funcție de anumite categorii de venituri realizate de salariați anterior intrării în vigoare a Legii nr. 19/2000, Curtea Constituțională, prin Decizia nr. 736 din 24 octombrie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 4 din 4 ianuarie 2007, a reținut că verificarea împrejurărilor dacă, potrivit legislației anterioare, s-au încasat sau nu contribuții la asigurările sociale de stat pentru veniturile excluse de la stabilirea punctajului anual și dacă aceste venituri au făcut sau nu parte din baza de calcul al pensiilor constituie probleme de fapt și de aplicare a legii în cazuri concrete individuale, a căror soluționare intră în competența exclusivă a instanței judecătorești.

21. Întrucât prevederile art. 165 din Legea nr. 263/2010 au preluat într-o redactare identică soluția legislativă analizată de Curtea Constituțională prin deciziile mai sus menționate și având în vedere că nu au intervenit elemente noi, de natură să justifice reconsiderarea jurisprudenței în materie a Curții Constituționale, cele statuate prin deciziile amintite își păstrează valabilitatea și în prezenta cauză.”

IX. Raportul asupra chestiunii de drept

36. Judecătorii-raportori au apreciat că sesizarea formulată în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile este inadmisibilă, nefiind întrunite toate condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă.

X. Înalta Curte de Casație și Justiție

37. Prealabil analizării în fond a problemei de drept supuse dezbaterii, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru

dezlegarea unor chestiuni de drept trebuie să verifice dacă, în raport cu întrebarea formulată de titularul sesizării, sunt îndeplinite cumulativ condițiile de admisibilitate pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile în conformitate cu dispozițiile art. 519 din Codul de procedură civilă, potrivit cărora: „Dacă, în cursul judecării, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, este nouă și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să se dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată.”

38. Din cuprinsul prevederilor legale enunțate anterior rezultă că legiuitorul a instituit o serie de condiții de admisibilitate pentru declanșarea procedurii sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile — astfel cum au fost acestea dezvoltate în jurisprudența în materie a instanțelor supreme —, condiții care se impun a fi întrunite în mod cumulativ, respectiv:

a) existența unei cauze aflate în curs de judecată, în ultimă instanță;

b) cauza care face obiectul judecării să se afle în competența legală a unui complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului investit să soluționeze cauza;

c) existența unei chestiuni de drept reale, veritabile, susceptibile să dea naștere unor interpretări diferite, pentru care să fie necesară o rezolvare de principiu;

d) soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată să depindă de chestiunea de drept a cărei lămurire se cere;

e) noutatea chestiunii de drept a cărei lămurire se solicită;

f) chestiunea de drept să nu fi făcut obiectul statuării Înaltei Curți de Casație și Justiție și nici obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

39. Verificându-se întrunirea acestor cerințe legale, în raport cu elementele sesizării și cu materialul jurisprudențial înaintat de către instanțele naționale, rezultă că ele se regăsesc doar parțial, nefiind îndeplinite toate exigențele procedurale menționate pentru declanșarea mecanismului preîntâmpinării practicii judiciare neunitare.

40. Se constată că în cauză sunt îndeplinite cerințele formale referitoare la existența unui litigiu în curs de judecată, în materia asigurărilor sociale, aflat pe rolul curții de apel, care soluționează în ultimă instanță [conform art. 483 alin. (2) din Codul de procedură civilă, art. 153-155 alin. (2) din Legea nr. 263/2010, art. 634 alin. (1) pct. 4 din Codul de procedură civilă].

41. În ceea ce privește chestiunea de drept, indicată impropriu de titularul sesizării ca fiind *posibilitatea ca sporul de vechime acordat anterior datei de 1 aprilie 1992 să poată fi valorificat conform adevărințelor emise de unități în raport cu dispozițiile art. 165 alin. (3) din Legea nr. 263/2010*, ea vizează, în realitate, într-o reformulare decurgând din elementele sesizării, modalitatea de interpretare a normei legale menționate, respectiv dacă aceasta presupune o aplicare automată a procentelor corespunzătoare diferitelor tranșe de vechime aferente perioadelor temporale indicate de text sau, dimpotrivă, este posibilă luarea în considerare a sporurilor efective de vechime, așa cum rezultă ele din adevărințele eliberate de angajator, ceea ce ar atrage incidența altui procent decât cel indicat de legiuitor.

42. Chestiunea de drept nu îndeplinește condiția noutății, în contextul în care din hotărârile judecătorești transmise de curțile de apel a rezultat că în materie s-a dezvoltat o consistentă jurisprudență ce are caracter divergent.

43. Astfel, *într-o orientare a practicii judiciare s-a apreciat că norma art. 165 alin. (3) din Legea nr. 263/2010 reprezintă doar o dispoziție în favoarea solicitantului pensiei, în sensul în care acesta ar fi scutit de dovada cuantumului sporului de vechime în perioadele de referință menționate de textul legal, fără ca acesta să instituie însă o plafonare a sporului.*

44. Ca atare, s-a considerat ca fiind posibilă dovada împrejurării că, în realitate, fostul salariat a beneficiat de un spor de vechime într-un quantum superior celui valorificat automat de legiuitor, câtă vreme adevărința emisă de angajator atestă neechivoc plata contribuției de asigurări sociale pentru acest spor, în quantum majorat față de procentele legale. În felul acesta este priorizat principiul contributivității, iar solicitantului pensiei trebuie să i se recunoască îndreptățirea la valorificarea integrală a sporului de vechime, mai ales în contextul în care chiar dispoziții legale indicate ca teme al acordării acestuia (de exemplu, art. 21 din Legea nr. 2/1983 cu privire la principiile de bază ale perfecționării sistemului de retribuire a muncii și de repartiție a veniturilor oamenilor muncii) instituiau cote diferențiate pentru diverse categorii profesionale. Or, din moment ce vechimea corespunde unui spor cu caracter permanent, care se ia în calcul la stabilirea drepturilor de pensie, iar dispozițiile legale incidente instituiau o cotă procentuală superioară celei care se valorifică automat conform art. 165 alin. (3) din Legea nr. 263/2010, nu există nicio justificare pentru a se refuza valorificarea sporului majorat efectiv obținut.

45. *Într-o altă orientare jurisprudențială, susținută, de asemenea, de hotărârile judecătorești anexate, s-a reținut că, dimpotrivă, în contextul în care legiuitorul a prevăzut un anumit procent pentru sporul de vechime anterior datei de 1 aprilie 1992, adevărințele pe acest aspect ale angajatorului, care ar releva un procent diferit, nu pot fi luate în considerare. S-a apreciat că nu pot fi primite susținerile conform cărora legiuitorul ar fi intenționat să instituie o normă de favoare, în sensul de a-i scuti pe pensionari de obligația de a proba cuantumul sporului, câtă vreme norma stabilește, în mod neechivoc, faptul că acest spor se valorifică în anumite procente pentru perioada anterioară datei de 1 aprilie 1992 și doar pentru perioade ulterioare [conform art. 165 alin. (4) din Legea nr. 263/2010] el poate fi dovedit cu adevărințe.*

46. Rezultă, potrivit celor expuse anterior, că problema de drept supusă dezlegării prin prezenta sesizare a depășit stadiul incipient al formării unei jurisprudențe, pentru a mai fi posibilă fixarea reperelor pe calea unei interpretări de principiu, cu consecința dobândirii caracterului unitar, cert și previzibil al practicii judiciare.

47. Așa cum în mod constant s-a reținut în jurisprudența în materie a instanței supreme (a se vedea, de exemplu, deciziile Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept nr. 4 din 14 aprilie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 437 din 16 iunie 2014; nr. 13 din 8 iunie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 518 din 13 iulie 2015; nr. 41 din 21 noiembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 115 din 10 februarie 2017; nr. 29 din 17 mai 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 691 din 13 iulie 2021; nr. 33 din 6 iunie 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 642 din 29 iunie 2022; nr. 44 din 12 iunie 2023, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 689 din 27 iulie 2023; nr. 15 din 13 martie 2023, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 281 din 4 aprilie 2023; nr. 2 din 29 ianuarie 2024, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 207 din 12 martie 2024), condiția noutății chestiunii de drept prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă este îndeplinită atunci când instanțele nu i-au dat încă o interpretare și aplicare jurisprudențială ori dacă s-ar impune anumite clarificări, într-un context legislativ nou sau modificat față de cel anterior, ceea ce ar putea impune reevaluarea interpretării anterioare.

48. Or, conturarea unei practici judiciare substanțiale în legătură cu problema de drept în discuție, chiar divergentă fiind, are drept consecință pierderea caracterului de noutate și deci neîndeplinirea uneia dintre condițiile de admisibilitate a sesizării prealabile.

49. De asemenea, neîndeplinirea condiției noutății este cu atât mai evidentă cu cât în materie există dezlegări cu caracter de principiu pronunțate în mecanisme de unificare, ceea ce face să nu fie întrunită și o altă condiție de admisibilitate prevăzută de art. 519 din Codul de procedură civilă, cea referitoare la nestatuarea Înaltei Curți de Casație și Justiție asupra chestiunii de drept.

50. Astfel, problema de drept în discuție, care vizează modalitatea în care diferite venituri ori sporuri pentru care s-au plătit contribuții de asigurări sociale trebuie valorificate și incluse în baza de calcul al pensiei, a făcut obiectul sesizărilor cu recurs în interesul legii sau pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile încă din anul 2010, mai întâi cu referire la art. 164 din Legea nr. 19/2000, a cărei soluție legislativă a fost însă preluată în termeni identici de art. 165 din Legea nr. 263/2010, primind dezlegări cu caracter de principiu prin mai multe decizii (a se vedea, în acest sens, capitolul VII al prezentei decizii).

51. Această reiterare a chestiunii de drept, în condițiile în care soluția legislativă fusese conservată de noua reglementare și nu aducea elemente suplimentare care să deschidă calea unei alte interpretări, a condus, de altfel, și anterior la mai multe soluții de inadmisibilitate, fie în procedura hotărârii prealabile (Decizia nr. 33 din 14 mai 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 562 din 4 iulie 2018; Decizia nr. 84 din 26 noiembrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 84 din 1 februarie 2019; Decizia nr. 57 din 9 decembrie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 192 din 10 martie 2020; Decizia nr. 71 din 11 octombrie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1156 din 6 decembrie 2021), fie chiar în procedura recursului în interesul legii (Decizia nr. 10 din 25 mai 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 595 din 6 august 2015; Decizia nr. 22 din 17 octombrie 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 10 din 5 ianuarie 2023).

52. În conținutul Deciziei nr. 22 din 17 octombrie 2022 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii s-a reținut că problema de drept dedusă judecății este aceeași cu cea care a primit deja dezlegare prin Decizia de recurs în interesul legii nr. 19 din 10 decembrie 2012 și, chiar dacă este vorba despre o altă formă a aceleiași soluții legislative, nu este în măsură să fundamenteze admisibilitatea sesizării, întrucât, indiferent de ipotezele particulare indicate, dezlegările anterioare sunt aplicabile *mutatis mutandis* (paragrafele 79 și 80).

53. Cu trimitere la Decizia nr. 71 din 11 octombrie 2021 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, s-a arătat că, deși s-a respins ca inadmisibilă sesizarea, în considerentele acesteia s-a reținut că, „deși deciziile obligatorii, pronunțate în cadrul mecanismelor de unificare jurisprudențială, au avut în vedere legislația anterioară în materie de pensii publice, statuările instanței supreme se impun, pentru identitate de rațiune, de vreme ce noua reglementare a păstrat soluția legiuitorului anterior, art. 165 din Legea nr. 263/2010 având aceeași redactare cu prevederile art. 164 alin. (2) și (3) din Legea nr. 19/2000, astfel încât considerentele ce au stat la baza soluțiilor obligatorii de interpretare a textelor menționate ale Legii nr. 19/2000 își mențin actualitatea și în privința textelor similare din noul act normativ” (paragraful 81).

54. De asemenea, s-a reținut că și în contextul în care, ulterior deciziilor pronunțate în mecanisme de unificare, au fost pronunțate soluții de speță ce au conturat practică judiciară

neunitară, aceasta nu înseamnă că se poate apela la mecanismul recursului în interesul legii câtă vreme, prin nenumărate decizii, au fost interpretate dispozițiile legale pretins a fi neclare, astfel încât problema de drept a primit deja o interpretare (paragraful 84).

55. Așadar, potrivit dezlegărilor date în mecanisme de unificare, a rezultat că problema interpretării prevederilor art. 164 din Legea nr. 19/2000, a căror soluție normativă a fost preluată identic prin dispozițiile art. 165 din Legea nr. 263/2010, s-a pus și și-a găsit dezlegare începând cu anul 2010, prin decizii de recurs în interesul legii (Decizia nr. 5 din 20 septembrie 2010, Decizia nr. 19 din 17 octombrie 2011, Decizia nr. 19 din 10 decembrie 2012), la ale căror repere de analiză s-a făcut referire, totodată, prin mai multe hotărâri pronunțate în mecanismul sesizării prealabile (menționate anterior).

56. La rândul lor, dezlegările cu caracter obligatoriu ale instanței supreme au ținut seama de modalitatea în care instanța constituțională a statuat asupra conformității art. 164 alin. (3) din Legea nr. 19/2000 cu Legea fundamentală, în sensul că acest text de lege „a fost conceput să vină în sprijinul persoanelor care, anterior datei de 1 aprilie 1992, au obținut un spor pentru vechime în muncă, spor ce nu poate fi dovedit prin însemnări în carnetul de muncă sau adeverință. Prin urmare, nu mai este necesară dovedirea existenței acestui spor prin adevărurile care, în cele mai multe cazuri, sunt imposibil de procurat, procedându-se la calcularea automată, potrivit dispozițiilor art. 164 alin. (3) din Legea nr. 19/2000. Așa fiind, (...) acest text de lege are în vedere doar situația în care nu se poate face dovada drepturilor obținute (...)” (a se vedea, în acest sens, Decizia Curții Constituționale nr. 1.233 din 20 decembrie 2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 119 din 14 februarie 2008; Decizia Curții Constituționale nr. 43 din 11 ianuarie 2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 88 din 5 februarie 2007).

57. Cu referire la dispozițiile art. 165 din Legea nr. 263/2010, instanța constituțională a reținut că acestea au preluat, într-o redactare identică, soluția legislativă anterioară din art. 164 al Legii nr. 19/2000, astfel încât n-au intervenit elemente noi, de natură să conducă la o reconsiderare a jurisprudenței sale (a se vedea Decizia Curții Constituționale nr. 336 din 10 martie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 439 din 23 iunie 2011; Decizia Curții Constituționale nr. 752 din 5 noiembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 82 din 4 februarie 2016).

58. Curtea Constituțională însăși, atunci când statuează asupra constituționalității dispozițiilor art. 165 alin. (2)-(4) din Legea nr. 263/2010, face trimitere la dezlegările Înaltei Curți de Casație și Justiție din Decizia nr. 19 din 10 decembrie 2012, pronunțată în recurs în interesul legii, arătând elementele avute în vedere de aceasta la valorificarea sporurilor și veniturilor pentru recalcularea pensiilor din sistemul public, provenite din fostul sistem al asigurărilor sociale de stat, respectiv să fi fost incluse în baza de calcul conform legislației anterioare, să fie înregistrate în carnetul de muncă sau în adevărurile eliberate de unități, conform legislației în vigoare, și pentru acestea să fie plătită contribuția de asigurări sociale. În argumentarea acestei decizii, instanța supremă a reținut că principalul element obiectiv, apt să conducă la o justă și legală stabilire și reactualizare a pensiilor provenind din fostul sistem de asigurări sociale de stat, îl reprezintă contribuțiile de asigurări sociale plătite, astfel că, la stabilirea și reactualizarea drepturilor de pensie, trebuie luate în calcul toate sporurile și alte venituri de natură salarială pentru care angajatorul/angajatul a plătit contribuția pentru asigurările sociale de stat (Decizia Curții Constituționale nr. 752 din 5 noiembrie 2015, paragraful 17).

59. În acest context, în care chestiunea de drept, obiect al sesizării, a primit dezlegări cu caracter de principiu, obligatorii

pentru instanțe, iar norma legală a cărei neclaritate se reclamă și-a găsit înțelesul inclusiv din punctul de vedere al testului de constituționalitate, demersul titularului sesizării este unul care nesocotește exigențele procedurale care i-ar permite declanșarea mecanismului hotărârii prealabile, solicitând lămurirea unei chestiuni de drept care nu este nouă și asupra căreia instanța supremă a statuat deja în mod repetat.

60. Faptul că, în prezența unor asemenea repere de analiză, este creată din nou practică judiciară neunitară nu îndreptățește instanța de trimitere la a solicita lămuriri suplimentare, ci, dimpotrivă, în virtutea funcției jurisdicționale care îi revine, aceasta are obligația de a soluționa litigiul, cu respectarea, deopotrivă, a dezlegărilor de principiu ale instanței supreme, precum și a jurisprudenței instanței constituționale.

61. Altminteri, reiterarea și acceptarea spre analiză a aceleiași chestiuni de drept, în condițiile în care nu au intervenit

elemente noi pe plan normativ, care să permită o reevaluare a sensului interpretării date deja, nu ar face decât să deturneze scopul mecanismului hotărârii prealabile, care nu se poate activa decât atunci când în fața instanței de judecată sunt aduse în discuție chestiuni de drept noi, asupra cărora Înalta Curte de Casație și Justiție să nu fi statuat.

62. În speță, titularul sesizării, pe lângă faptul că nu indică și nu argumentează în ce ar consta noutatea chestiunii de drept, susține, în mod nereal, cu ignorarea tuturor dezlegărilor de principiu anterioare, că instanța supremă nu s-ar fi pronunțat în legătură cu interpretarea normei art. 165 alin. (3) din Legea nr. 263/2010.

63. Față de argumentele arătate, sesizarea va fi respinsă, ca inadmisibilă, pentru neîndeplinirea cerinței noutății și a condiției privind nestatuarea instanței supreme asupra chestiunii de drept.

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, sesizarea formulată de Curtea de Apel București — Secția a VII-a pentru cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale în Dosarul nr. 30.740/3/2024, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarea chestiune de drept:

Dacă sporul de vechime acordat anterior datei de 1 aprilie 1992 poate fi valorificat conform adevărințelor emise de unitățile angajatoare, în raport cu dispozițiile art. 165 alin. (3) din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare.

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă.
Pronunțată în ședință publică astăzi, 4 mai 2026.

VICEPREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI
DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
ANA HERMINA IANCU

Magistrat-asistent,
Mihaela Lorena Repana

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329
C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCPMB (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro

Relații cu publicul: șos. Panduri nr. 1, bloc P33, sectorul 5, București; 050651.
Tel. 021.401.00.73, 021.401.00.78/79/83.

Pentru publicări, încărcați actele pe site, la: <https://www.monitoruloficial.ro>, secțiunea Publicări.

